

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«___» _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ

для студентів

спеціальності

061 Журналістика

освітньо-професійної програми

Видавнича справа та редагування

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Код ЄДРПОУ 45307965	
Програма № <u>3046/25</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
	
(підпис)	(підпис, ініціали)
«___» _____ 20 <u>25</u> р.	

Київ-2025

Розробник: Перевертун Ольга Петрівна, викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 15 січня 2025 р. №1

Голова циклової комісії Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2025 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

 Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи

 Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20-___/20___ н.р. (_____) «___» _____ 20___ р., протокол № ___

на 20-___/20___ н.р. (_____) «___» _____ 20___ р., протокол № ___

на 20-___/20___ н.р. (_____) «___» _____ 20___ р., протокол № ___

на 20-___/20___ н.р. (_____) «___» _____ 20___ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання

Метою дисципліни є формування у студентів компетентностей, необхідних для аналізу та розуміння історичного розвитку видавничої справи у світі, еволюції видавничих технологій, тенденцій підготовки видавничої продукції від рукописної до цифрової книги, її впливу на культуру та суспільно-політичні процеси, з подальшим застосуванням набутих знань у професійній діяльності.

Завдання:

- висвітлення основних етапів становлення та розвитку виготовлення рукописної книги;
- розкриття ролі друкарства як чинника кардинальних змін в організації редакційно-видавничої справи;
- формування уявлення про суспільно-політичні передумови та історичні витоки попередників сучасних видань у світі та в Україні;
- формування емоційного і ціннісного ставлення до професійної діяльності окремих діячів редакційно-видавничої справи;
- висвітлення обставин побутування випущених у різні історичні епохи знакових за змістом і оформленням видань, їх вплив не лише на окремих особистостей, а й на суспільні процеси, що відбувалися під впливом такого побутування в конкретну історичну епоху.

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності (ЗК)		
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	1-13
Спеціальні компетентності (СК)		
СК-К 16	Здатність застосовувати знання з історії видавничої справи	1-13
Предметні компетентності		
	Здатність оперувати поняттями та термінами з історії видавничої справи	1-13
	Здатність простежувати витоки видавничої справи і еволюцію матеріалів для письма, форм книги, рукописних шрифтів тощо, їхній вплив на сучасний вигляд видавничої продукції	1-4
	Спроможність співставляти і порівнювати різні погляди на виникнення і поширення друкарства	5, 7

	Здатність простежувати вплив науково-технічного прогресу на розвиток видавничої справи у XIX-XX ст.	9-10
	Вміння подавати пізнавальну інформацію про маловідомі або дискусійні періоди української видавничої справи для певної цільової аудиторії	4, 7, 8
	Уміння розробляти власні видавничі проєкти, спираючись на досвід провідних видавництв	13

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти:

аналізуватимуть основні літературно-видавничі тенденції та знатимуть закономірності їхнього функціонування (РН 5);

умітимуть розглядати суспільні явища у розвитку та в конкретно-історичних умовах певного часу; співвідносити історичні події, явища з періодами, орієнтуватися в науковій періодизації історії; визначати специфіку глобальних проблем сучасності (РН-К 21);

знатимуть історичні витоки видавничої справи у світі (від II тисячоліття до н. е.); книгописання в давньоукраїнській державі після прийняття християнства; основні віхи життя українських друкарів та їхню роль у ствердженні вітчизняної школи редагування і видавничої справи; особливості процесу становлення та розвитку наукового книговидання; видавничу справу в умовах цензурних обмежень і заборон (XIII – поч. XX ст.); видання та переклади книг Святого Письма в Україні та світі; особливості видавничого руху доби визвольних змагань українського народу (1917 – 1920); умови розвитку видавничої справи у період радянської влади (1919 – 1990); основні тенденції у видавничій справі незалежної України;

аналізуватимуть завдання, зміст матеріалу матеріалів тексту, суспільно-політичні передумови та історичні витоки попередників сучасних видань у світі та в Україні; обставини побутування випущених у різні історичні епохи знакових за змістом і оформлення видань, їх вплив не лише на окремих особистостей, й на суспільні процеси, що відбувалися у конкретну історичну епоху;

розпізнаватимуть об'єкт і предмет «Історії видавничої справи»; основні віхи та особливості діяльності визначних редакторів, друкарів, видавців; проблемно-тематичний репертуар книговидання, що найбільше був витребуваний серед читачів у різні історичні епохи;

застосовуватимуть досвід попередників фаху в структуруванні та редагуванні сучасних видань;

добиратимуть літературу та додаткову інформацію відповідно до теми; поняття та терміни з історії видавничої справи для майбутньої професійної діяльності; найцікавіші, пізнавальні, повчальні факти з історії видавничої справи; самостійно й доцільно необхідні видання в бібліотечних та електронних базах даних;

узагальнювати, оприлюднювати в своїй діяльності найцікавіші, навчальні факти з історії видавничої справи;

встановлюватимуть причинно-наслідкові зв'язки, факти, ідеї, результати досліджень у логічній послідовності; тенденції подальшого розвитку питання; доказовість висновків, пропозицій щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план денної форми навчання

Змістовий модуль 1. Зародження та розвиток видавничої справи до винайдення друкарства

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин					
	денна форма					
	усього	лекції	сем.	пр.	с.р.	пк
Тема 1. Вступ. Виникнення письма і алфавіту	2	2				
Тема 2. Світові осередки виникнення рукописної книги	4	2	2			
Тема 3. Рукописна книга Середньовіччя	9	2			7	
Тема 4. Рукописна книга на території України у X-XVI ст.	11	2	2		7	
Модульний контроль 1	2					2
Разом за змістовим модулем 1	28	8	4	-	14	2

Змістовий модуль 2. Розвиток видавничої справи у XV–XVIII ст.

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин					
	денна форма					
	усього	лекції	сем.	пр.	с.р.	пк
Тема 5. Соціально-політичні передумови виникнення друкарства у світі	11	2	2		7	
Тема 6. Розвиток книгодрукування у країнах Європи у XVI–XVIII ст.	4	2	2			
Тема 7. Раннє українське друкарство. Основні концепції виникнення	2	2				
Тема 8. Розвиток друкарства на Київщині, Поліссі, Чернігівщині Волині у XV-XVIII ст.	11	2	2		7	
Модульний контроль 2	2					2
Разом за змістовим модулем 2	30	8	6	-	14	2

Змістовий модуль 3. Розвиток видавничої справи у XIX - XXI ст.

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин					
	денна форма					
	усього	лекції	сем.	пр.	с.р.	пк
Тема 9. Особливості друкарської справи на межі XIX-XX ст.	2	2				
Тема 10. Діяльність провідних видавництв Західної Європи, Америки та Азії у XIX-XX ст.	2	2	2			
Тема 11. Українські видавництва XIX-початку XX ст.	11	2	2		7	
Тема 12. Видавнича справа в Україні радянської доби. Самвидав	9	2			7	
Тема 13. Сучасний стан книговидавничої галузі та основні тенденції розвитку	4	2	2			
Модульний контроль 3	2					2
Разом за змістовим модулем 3	32	10	6	-	14	2
Всього	90	26	16	-	42	6

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Зародження та розвиток видавничої справи до винайдення друкарства

Тема 1. Вступ. Виникнення письма і алфавіту

Зміст навчальної дисципліни «Історія видавничої справи», її зв'язок зі спеціальними дисциплінами. Загальнонаукові та спеціальні методи видавничої справи. Періодизація історії видавничої справи. Основні групи джерел з історії видавничої справи, їх характеристика. Діяльність провідних фахівців історії видавничої справи та книгознавства (Ю. Меженко, С. Маслов. І. Свенціцький, Л. Биковський, І.Огієнко та ін.). Передумови виникнення письма і алфавіту. Типи письма.

Основні поняття: метод, міждисциплінарні зв'язки.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3, 4

Додаткові: 1, 4, 5, 6, 9, 10

Тема 2. Світові осередки виникнення рукописної книги

Соціальна, інформаційна та пізнавальна функція перших рукописних текстів. Первинні матеріали, на яких творилися тексти (камінь, глина, піраміди, дерев'яні дощечки, бамбукові пластини, шовк, папірус). Світові осередки книгописання: Свята земля, Ассирія, Китай, Греція.

Основні поняття: письмо, алфавіт, рукопис.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3, 4

Додаткові: 4, 5, 6, 9

Тема 3. Рукописна книга Середньовіччя

Організація виготовлення рукописної книги у середньовічній Європі. Форма книги й матеріали для письма. Внутрішня і зовнішня будова середньовічної рукописної книги. Розвиток рукописних почерків. Цензура та авторське право.

Основні поняття: скрипторій, манускрипт, лібрарій,

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3, 4

Додаткові: 1, 4, 5, 6, 7, 10

Тема 4. Рукописна книга на території України у X-XVI ст.

Провідні осередки рукописної справи. Десятинна церква у Києві. Софійський собор у Києві. Києво-Печерська лавра. Чернігівська земля. Галичина і Волинь. Карпатська Русь. Творці й переписувачі книг як перші автори, перекладачі, редактори і видавці. Світські каліграфи. Осередки при монастирях. Книжкові шедеври XI - XVI століть.

Основні поняття: рукописний осередок, каліграфія, каліграф.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3, 4

Додаткові: 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10

Змістовий модуль 2

Розвиток видавничої справи у XV–XVIII ст.

Тема 5. Соціально-політичні передумови виникнення друкарства у світі

Передумови запровадження у видавничу практику рухомих літер. Печатки і штампи як предтечі друкарства. Метод набиття візерунків на тканині. Ксилографічний метод множення текстів та ілюстрацій на папері. Перші спроби створення рухомих літер. Доля друкарського винаходу. Лоуренс Костер та Йоганн Гутенберг. Ствердження друкарства в Європі і світі як чинник кардинальних змін в організації редакційно-видавничої справи. Доля друкарського винаходу. Лоуренс Янсзон Костер. Йоганн Гутенберг. Поширення друкарства в Європі. Відмінності технології друкарства на Заході і Сході. Противники друкарства. Значення друкарства: редакційно-видавничий аспект.

Основні поняття: друкарський верстат, інкунабули, печатки, штампи.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3, 4

Додаткові: 2, 3, 4, 8, 9

Тема 6. Розвиток книгодрукування у країнах Європи у XVI–XVIII ст.

Видавнича справа Німеччини XVI–XVIII ст. Видавнича справа в Італії XVI–XVIII ст. Видавнича справа у Франції XVI–XVIII ст. Принципи функціонування книговидання. Історія появи друкарських верстатів в Англії. Університетські друкарні. Утворення королівської типографії. Початок книгодрукування в Англії. Система розповсюдження книг у Великій Британії XVI ст. Видавнича справа Іспанії XVI ст.

Основні поняття: друкарський верстат, університетські друкарні, книгорозповсюдження.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3

Додаткові: 2, 3, 4, 8, 9

Тема 7. Раннє українське друкарство. Основні концепції його виникнення Ш.Фіоль. І.Федоров. С.Дропан. Причини виникнення та доказова база концепцій Російська (радянська) концепція. Концепція західних учених. Концепція Івана Огієнка. Концепція Ореста Мацюка і Якіма Запасака.

Основні поняття: концепції виникнення друкарства.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3

Додаткові: 2, 3, 4, 8, 9

Тема 8. Розвиток друкарства на Київщині, Поліссі, Чернігівщині, Волині. Українські друкарські пам'ятки XVI–XVII ст.

Видавнича діяльність Києво-Печерської лаври. Заснування друкарні: перекази, документальні свідчення. Єлисей Плетенецький. Папір для друкарні. Перші друки. Поширення лаврських видань. Руйнування справи печерських друкарів. Чернігівсько-сіверський друкарський осередок. Перша друкарня в Чернігові. Друкарня Лазара Барановича: новгород-сіверський період. Чернігівський період.

Житейські і професійні перипетії у Івана Федоровича в Острозі. Острозька та

Дерманська друкарні. Почаївський осередок книгодруку. Кирило Ставровецкий. Боротьба Почаївських друкарів за право друку. Боротьба католиків і православних за право володіти друкарнею. Значення Почаївської друкарні в історії української культури. Рохманівська, Четвертинська та Крем'янецька друкарні. Чернігівсько-сіверський друкарський осередок Перша друкарня в Чернігові. Друкарня Лазара Барановича: Новгород-Сіверський період. Чернігівський період. Панівецька друкарня. Яришівська друкарня. Тульчинська друкарня. Мінковецька друкарня. Дунаєвецька друкарня. Могилівська друкарня. Янівська друкарня. Кам'янецька друкарня.

Основні поняття: друкарські осередки, Острозька та Дерманська друкарні, Почаївський осередок книгодруку.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3, 4

Додаткові: 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10

Змістовий модуль 3

Розвиток видавничої справи у XIX - XXI ст.

Тема 9. Особливості друкарської справи XIX-XX ст.

Удосконалення ротаційної, тигельної машин. Фотомеханічний спосіб репродукування художніх оригіналів. Види друку (плоский, високий, глибокий). Механізація брошурувальних процесів. Технізація складального процесу. Кольоровий друк. Розвиток шрифтів та ксилографії. Розвиток мистецтва гравюри на металі.

Основні поняття: шрифт, ксилографія, гравюра.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3

Додаткові: 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9

Тема 10. Діяльність провідних видавництв Західної Європи, Америки та Азії у XIX-XX столітті

Розвиток видавничої справи в Англії. Провідні видавництва Франції. Видавнича справа у Німеччині. Провідні видавництва США. Видавництва Китаю та Японії, співпраця з західними видавництвами.

Основні поняття: малі, великі видавництва, концерн, асоціація видавців.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10

Тема 11. Українські видавництва і видавничі осередки XIX-початку XX ст.

Історія видавничої справи Київського університету. Становлення Університетської друкарні. Перші друкарі та організації їх роботи. Відкриття літографії. Початкові правила роботи видавців. Роль Михайла Максимовича в розвитку наукової книги. Правопис Максимовича в історії видавничої справи. Тематичний аспект наукового книговидання. Підручники релігієзнавчої тематики. Література з прикладних і гуманітарних наук. Службові та офіційні видання.

«Кобзар» видання М. Драгоманова у Женеві. «Кобзар» Т. Шевченка видання В. Доманицького. «Про українську мову і українську школу» М. Грушевського.

«Історія України» М. Грушевського. «Українська муза» (упорядник О. Коваленко). «Украинская жизнь» (упорядник С. Петлюра).

Видавничий рух доби визвольних змагань українського народу (1917-1923)

Ситуація з українським друком напередодні Лютневої революції 1917 року. Відновлення цензури. Напівлегальне книговидання. Формування нової видавничої мережі. Політика українських урядів у видавничій справі. Видавництво «Час». Видавництво «Криниця». Видавництво «Вернигора». Видавництво «Друкар». Видавництво «Вік». Видавництво «Серп і молот». Видавництво Є. Череповського: особистість засновника, редактори, етапи діяльності, тематичний репертуар.

Основні поняття: альманах, літографія, цензура, тематичний репертуар, цільова аудиторія.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10

Тема 12. Видавнича справа в Україні радянської доби

Руїнування кращих набутків минулого. Ревізія випущеної літератури. Закриття діючих видавництв та експропріація друкарського обладнання. Творення нової книговидавничої системи. Становлення законодавчої бази. Державні органи щодо управління видавничою справою. Еволюція видавничої мережі радянського типу. Формування типології видавництв. Структура українського книговидання напередодні розвалу Радянського Союзу. Самвидав.

Основні поняття: ревізія літератури, книговидавнича система, самвидав.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10

Тема 13. Сучасний стан книговидавничої галузі та основні тенденції розвитку

Міжнародна договірна база видавничого бізнесу. Інформаційні ресурси. Міжнародні книжкові проекти, популяризація читання. Міжнародна асоціація видавців (МАВ), актуальні питання на порядку денному міжнародних видавців. Міжнародні книжкові виставки.

Основні поняття: книжкові проекти, книжкові виставки.

Рекомендовані джерела

Основні (базові): 1, 2, 3

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5, 9

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Рівні навчальних досягнень	Бал	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
Початковий	1	Здобувач(ка) освіти може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.
	2	Здобувач(ка) освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку.
	3	Здобувач(ка) освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
Середній	4	Здобувач(ка) освіти знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснення викладача, повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Здобувач(ка) освіти розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Здобувач(ка) освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком.
Достатній	7	Здобувач(ка) освіти правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні дії.
	8	Здобувач(ка) освіти вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, застосовувати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
	9	Здобувач(ка) освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації.
Високий	10	Здобувач(ка) освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї.
	11	Здобувач(ка) освіти володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Визначає програму особистої пізнавальної діяльності; самостійно оцінює
	12	Здобувач(ка) освіти має систематичні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляти власне ставлення до неї. Розвиває свої обдарування і нахили.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1

Зародження та розвиток видавничої справи до винайдення друкарства

Тема 1. Рукописна книга Середньовіччя

Знайдіть цікаву інформацію про одну з відомих середньовічних книг. Оформіть у вигляді допису для Інстаграму (ілюстративна картка і текст). Для дизайну картки використайте декоративні елементи і шрифти, що використовувалися у Середньовіччі.

Тема 2. Зародження рукописної справи на території України

1. Підготуйте тези для дискусії «Велесова книга: фікція чи правда?» Наведіть щонайменше по 5 аргументів, які підтверджують/спростовують оригінальність Велесової книги. Знайдіть підтвердження для підібраних аргументів (об'єктивні факти, думки науковців). Сформулюйте особисту думку, спираючись на опрацьовану інформацію.

Змістовий модуль 2

Розвиток видавничої справи у XV–XVIII ст.

Тема 3. Видавнича діяльність найвідоміших першодрукарів

1. Користуючись підручником, науковою літературою і мережею Інтернет, складіть списки першодрукарів у різних країнах та їхньої видавничої продукції. Доповніть список ілюстраціями (портретами, гравюрами).
2. Зверстайте підібрану інформацію і підготуйте інфографіку на цю тему.

Тема 4. Діяльність основних друкарських осередків XV-XVII ст.

Напишіть невелику статтю про друкарські осередки XV-XVII ст. у одному з регіонів України. Зацікавте потенційних туристів історією і значенням цих місць. Позначте їхнє розташування на карті України. Підберіть відповідні ілюстрації і підготуйте допис для соціальної мережі (кращі дописи буде опубліковано на сторінці наукового гуртка «Контекст»).

Змістовий модуль 3

Розвиток видавничої справи у XIX - XXI ст.

Тема 5. Цензура як чинник заборони українського друкованого слова

Підготуйте мультимедійну презентацію за однією з тем:

1. Українські видання до викриття Кирило-Мефодіївського братства.
2. Основні антиукраїнські цензурні циркуляри та їх вплив на друкарство. Валуєвський циркуляр 1863 року. Емський указ 1876 року.
3. Революція 1905 року і спроба скасування цензури українського друку.
4. Вплив царського маніфесту від 17 жовтня 1905 року на українську видавничу справу.

Тема 6. Видавнича справа в Україні радянської доби

Прочитайте статтю М. Андрійчука «Видавнича справа у підрадянській Україні в міжвоєнний період» (покликання на текст статті розміщено в електронному курсі). Оформіть найважливішу інформацію зі статті у вигляді схем і таблиць.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 12 (оцінюється на семінарському занятті).

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: залік. Виставляється за результатами роботи здобувачів освіти протягом семестру.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою
12	A	100
11	A	97
10	A	93
9	B	89
8	B	85
7	C	81
6	D	74
5	E	68
4	E	64
3	FX	59
2	F	34
1	F	19

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90–100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82–89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75–81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69–74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для

		подальшого навчання або професійної діяльності
E	60–68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35–59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1–34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

Основні (базові):

1. Каракоз О. Історія книги: навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 360 с.
2. Лесюк О. Видавнича справа та редагування: навч. пос. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2021. 103 с.
3. Скленар І., Лозинський М. Історія видавничої справи та редагування: навч. посіб. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2014. 192 с.
4. Тимошик М. Українська книга і світ. Київ: Наша культура і наука; Вашингтон: Український університет, 2018. 516 с.

Додаткові:

1. Андрійчук М. Видавнича справа у підрадянській Україні у міжвоєнний період. Технологія і техніка друкарства. 2015. Вип. 1. С. 103–115.
2. Афонін О., Сенченко М. Українська книга в контексті світового книговидавництва. Київ: Кн.палата України, 2009.
3. Васьківська О. Історіографія книговидавництва в Україні: становлення та розвиток. *Вісник Книжкової палати*. 2016. № 4. С. 41-47.
4. Васьківська О. Книговидавнича справа в губерніях України у роки визвольних змагань (1917 — 1920 рр.): тенденції розвитку. *Вісник Книжкової палати*. 2018. № 2. С. 38-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2018_2_11
5. Водолазька С. А. Сучасна видавнича галузь східноєвропейського регіону: інноваційні детермінанти та актуальні трансформації : автореф. дис. д-ра наук із соц. комунікацій : 27.00.05 / Світлана Анатоліївна Водолазька, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Ін-т журналістики. Київ: [б.в.], 2016. 28 с.
6. Зайцева В. Традиції і пошуки в галузі архітектоніки українського книжкового мистецтва. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: зб. наук. праць. Київ : НАКККІМ. 2016. Вип. 36. Сс. 261-267.
7. Ковальчук Г. Атрибуція й опис книжкових та інших документних пам'яток як складник наукових досліджень. *Бібліотечний вісник*. 2019. № 6. С. 56-57.
8. Ковальчук Г. Історичні бібліотечні зібрання та колекції у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: довідник. Вип. 1. Історичні бібліотеки державних навчальних установ Києва / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; наук. ред. Г. І. Ковальчук, відп. ред. випуску Т. Є. Мяскова, О. В. Заєць. Київ, 2020. 300 с.
9. Кудряшов Г. Видавнича діяльність товариств “Просвіта” Лівобережної України (поч. ХХ ст.) : автореф. дис. канд. наук із соціальних комунікацій: 27.00.05. Київ, 2013. 18 с.
10. Одінцова М. Рукописні книги і журнали Бориса Грінченка: редакційно-видавничий аспект : автореф. дис. канд. наук із соціальних комунікацій : 27.00.05 Київ, 2014. 20 с.

Електронні ресурси:

<http://www.chytomo.com/vchy-ty-sya/> — «Читомо» — культура читання і мистецтво книговидавництва

<http://www.libportal.org.ua/> – Бібліотечний інформаційно-освітній портал

<http://elib.nlu.org.ua/collection.html?id=56&page=4> – колекція документів
видавничої справи

<http://www.upba.org.ua/index.php/uk/> – Українська Асоціація Видавців

Разом: 90 год, лекції – 26 год, семінарські заняття – 16 год, модульний контроль – 6 год, самостійна робота – 42 год

Модулі	Змістовий модуль 1.				Змістовий модуль 2.				Змістовий модуль 3.							
Назва модуля	Зародження та розвиток видавничої справи до винайдення друкарства				Розвиток видавничої справи у XV–XVIII ст.				Розвиток видавничої справи у XIX - XXI ст.							
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
Теми лекцій	Вступ. Виникнення письма і алфавіту				Соціально-політичні передумови виникнення друкарства у світі				Особливості друкарської справи на межі XIX-XX ст.				Сучасний стан книговидавничої галузі та основні тенденції розвитку			
Теми семінарських занять	Світові осередки виникнення рукописної книги				Розвиток книгодрукування у країнах Європи у XVI–XVIII ст.				Діяльність провідних видавництв Західної Європи, Америки та Азії у XIX-XX ст.				Сучасний стан книговидавничої галузі та основні тенденції розвитку			
Контроль	Модульна контрольна робота 1.				Модульна контрольна робота 2.				Модульна контрольна робота 3.							
Підсумковий контроль	Загальне															